

İL UMUMİ HIFZISSIHHHA KURUL KARARI

İL Umumi Hıfzıssıhha Kurulunca koronavirüsle (Covid-19) mücadele kapsamında aşağıdaki kararlar alınmıştır.

ALINAN KARARLAR

Alışveriş Merkezlerinin 11.05.2020 tarihinden itibaren faaliyetlerini sürdürürken 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve ilgili mevzuatça belirlenen kurallara ilave olarak; Ticaret Bakanlığı ile yapılan değerlendirmeler, Sağlık Bakanlığının Alışveriş Merkezlerinde alınması gereken önlemlere ilişkin talimatları ve İçişleri Bakanlığının 11.05.2020 tarihli genelgesi çerçevesinde;

A) Genel Esaslar

1. AVM'lerin **10.00-22.00** saatleri arasında faaliyetlerine devam etmesine,
2. AVM'lerde bulunan/bulunacak çalışan, yönetici ve müşterilerin tıbbi maske/bez maske kullanması zorunlu olup maske kullanımı hususuna riayet etmeyen kişilerin AVM'lere alınmasına müsaade edilmemesine, (Bu kapsamda, özellikle AVM çalışanlarının maskeleri namlendikçe/kirlendikçe yenileri ile değiştirilmesine.)
3. AVM'lerin giriş/çıkışlarında görev yapan güvenlik görevlilerinin (fiili olarak görev yaptıkları süre boyunca) maskeyle birlikte gözlük ya da yüz koruyucu/siperlik kullanmalarına,
4. AVM'lere girişte herkesin (çalışanlar dahil) ateş ölçümünün yapılmasına ve ateşinin 38°C'dan yüksek olduğu tespit edilen kişinin/kişilerin içeri alınmayarak ilgili sağlık kuruluşlarına yönlendirilmesine,
5. AVM'ye gelen müşterilerin mümkün olan en kısa süre içinde (içeride en fazla 3 saat kalınabilecektir.) alışveriş yapıp bahse konu alanlardan ayrılmasına, müşterilerin sosyal mesafe kuralına riayet etmelerine, uzun süre AVM içinde kalmamaları yönünde afiş, sinevizyon, anons vb. yöntemlerle gerekli uyarıların yapılmasına,
6. AVM'lerin oturma, bekleme, dinlenme amaçlı kullanılan ortak alanlarının yanı sıra restoran/lokanta ile yeme-içme alanlarında bulunan tüm sandalye, koltuk ve masaların kaldırılmasına,
7. İçişleri Bakanlığının 21.03.2020 tarihli ve 5760 sayılı genelgesinde belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak AVM içerisinde bulunan lokanta ve restoranların al götür ve\veya paket servis şeklinde hizmet verebilmelerine ve AVM'lerin toplu olarak faaliyet yürüttükleri yeme- içme katı vb. alanlarda sipariş vermek/siparişini almak üzere bekleyen müşteriler için bir metre aralıklarla **sosyal mesafe uyarı işaretlerinin** çizilmesine,
8. Danışma, iş yeri girişi, ödeme noktası vb. yerlerde sosyal mesafe kuralının göz ardı edilme ihtimaline karşı adı geçen alanlara bir metre aralıklarla sosyal mesafe uyarı işaretlerinin çizilmesine,
9. İçişleri Bakanlığının 16.03.2020 tarih ve 5361 sayılı genelgesi kapsamında oyun alanı/merkezi, internet kafe, ganyan bayi, kafe, sinema, spor merkezi, hamam, sauna vb. işletmeler ve iş yerlerine yönelik kısıtlama tedbirlerinin uygulanmasına devam edildiğinden AVM'lerde bulunan anılan nitelikteki iş yerlerinin/işletmelerin faaliyetlerine izin verilmemesine,
10. Koronavirüs pandemisi süresince AVM'lerde konser, gösteri vb. toplu etkinliklerin yapılmamasına,
11. AVM'lerin içinde bulunan berber, kuaför ve güzellik salonları, İçişleri Bakanlığının 5759

sayılı genelgesi ve İl Umumi Hıfzıssıhha Kurulunun 06.05.2020 tarih ve 32 sayılı kararında yer alan kurallara riayet etmek şartı ile faaliyetlerini yürütebilmesine,

12. AVM'lerin içinde bulunan asansörlerin yalnızca **özel gereksinimi olan bireylerimiz** tarafından kullanılabilmesine ve bu kapsamda, asansör içerisinde sosyal mesafeyi korumak adına kişi/kişilerin durması gereken alanlar aralarında en az 1 metre mesafe olacak şekilde yer işaretleriyle belirlenmesine,
13. AVM ziyaretçilerinin yönlerini bulma ve buldukları lokasyondan bina içerisindeki bir başka yere (mağaza, otopark, bebek bakım odası, danışma, asansör vb.) nasıl gidecekleri konusunda rehber görevi üstlenen **dokunmatik dijital yönlendirme sistemlerinin** kapalı tutulmasına,
14. AVM'lerde, oto yıkama hizmeti ile vale hizmetinin geçici bir süreliğine verilmemesine, mescitlerin ise Sağlık Bakanlığınca belirlenecek takvime kadar kullanılmamasına,

B) AVM ve AVM İçindeki İş Yerlerinde Bulunabilecek Müsteri Sayısı

Sosyal mesafe kuralını korumak, salgının yayılmasını önlemek için AVM'lere /AVM içinde bulunan iş yerlerine müşteri kabulü aşağıda yer verilen şekilde olacaktır:

1. AVM'lerin toplam inşaat alanından otopark, depo, tesisat katı/odası, yönetici/ odası, idari bürolar, çalışan yemekhaneleri, yangın merdiveni vb. müşteri kabul edilmeyen alanlar çıkarıldıktan sonra aktif müşteri/ziyaretçi kabul edilebilecek alanlarına aynı anda 10 m² ye bir kişi olacak şekilde müşterilerin kabul edilebilmesine, (Örneğin; 1.000 m²'lik toplam aktif müşteri kabul edilebilecek alanı bulunan bir AVM'de aynı anda en fazla 100 müşteri bulunabilecektir.)
2. AVM'de faaliyet yürüten her bir iş yerinin toplam satış alanına (depo ve yönetici odası hariç, kalan deneme kabinleri dahil), müşteri ve çalışanlar dahil 8 m²'ye 1 kişi düşecek şekilde müşterileri kabul edebilmelerine. (Örneğin; 32 m²'lik bir iş yerinde toplam 4 kişi bulunabilecektir.)
3. Belediye imar müdürlükleri tarafından AVM'lerin onaylı mimari projeleri esas alınarak; AVM'nin aktif kullanım alanında aynı anda bulunabilecek müşteri sayısı ile her bir iş yeri için aynı anda bulunabilecek kişi sayısı bu kararın B bölümü 1 ve 2 nci maddelerine göre ayrı ayrı belirlenerek resmi yazı ile AVM yönetimine tebliğ edilmesine ve her türlü iletişim kanalı ile müşterilere duyurulmasına,
4. AVM yönetimince, AVM'ye aynı anda kabul edilebilecek toplam müşteri sayısı, herkes tarafından görülebilecek bir şekilde (AVM girişlerine pankart şeklinde) asılmasına ve AVM'lerin internet sayfalarında bu bilgiye yer verilmesine,
5. AVM içindeki iş yerlerinin girişine de o iş yeri için aynı anda kabul edilebilecek müşteri sayısını gösteren pankart, afiş veya tabela asılmasına/konulmasına,
6. AVM yönetimince, aynı anda içeride bulunabilecek müşteri sayısı esas alınarak, AVM'ye giriş-çıkışı yönetecek bir sistem kurulmasına, içerideki müşteri sayısı maksimum sayıya ulaştığında içeriye kesinlikle müşteri/ziyaretçi kabul edilmemesine, ayrıca giriş kapılarında oluşabilecek olası yoğunluğu önleyebilmek adına sosyal mesafeyi belirten ve en az bir metre aralıklarla herkes tarafından görülebilecek bir şekilde zemin işaretlemesi yapılmasına,
7. AVM'ye giriş-çıkışlarda müşterilerin karşılıklı temasını engellemek için tedbir alınmasına, müşterilerin mümkün olduğunca tek yönden giriş, tek yönden çıkış yapmasının sağlanmasına, bu amaçla yer işaretlemeleri ile yönlendirmelerin yapılmasına,

C) Temizlik/Hijyen Kuralları

1. Kişisel hijyen/temizlik kurallarını sağlamak üzere AVM içerisinde ve iş yerlerinin girişinde el antiseptiğinin bulundurulmasına,
2. Toksik etkileri nedeniyle dünyadaki sağlık otoritelerinin (Dünya Sağlık Örgütü, Avrupa Hastalık Önleme ve Kontrol Merkezi, Amerika Birleşik Devletleri Hastalık Kontrol ve Korunma Merkezleri) kullanımını önermediği dezenfektan püskürtme sistemlerinin (dezenfektan tüneli vb. uygulamalar) AVM'lerde kullanımına izin verilmemesine,
3. AVM girişinde bulunan döner kapılar ile içeride bulunan yürüyen merdivenlerin bantları, kapı kolları, tırabzan ve asansör düğmeleri gibi sık dokunulan yüzeyler üç saatte bir temizlenmesine ve gerekli dezenfeksiyon işleminin yapılmasının sağlanmasına,
4. AVM'de bulunan ortak alanlar başta olmak üzere iş yerleri zeminlerinin günlük olarak su ve deterjanla temizlenmesine, sık dokunulan yüzeylerin (kapı kolları, telefon ahizeleri, masa yüzeyleri vb.) temizliğine ayrıca dikkat edilmesine, dezenfeksiyon işlemini sağlamak üzere gerekli dezenfektan maddelerinin kullanılmasına,
5. AVM'lerde bulunan lavabo ve tuvaletlerin temizliğinde; muhakkak dezenfektan kullanılarak, tuvaletlere usulüne uygun el yıkama ve maske kullanımına ilişkin afişler asılmasına,
6. AVM tuvaletlerinde bulunan el kurutma makinelerinin kullanımının yasaklanmasına ve bunların yerine tek kullanımlık kâğıt havlu bulundurulmasına,
7. Tuvaletlerde sıvı sabun kullanılmasına ve teması mümkün olduğunca azaltabilmek adına muslukların, sıvı sabun ünitelerinin fotoselli olmasına,
8. Tuvaletlerin ana giriş/çıkış kapılarının elle temas etmeden açılabilmesi için gereken sistemin en kısa zamanda kurulmasına,
9. İşyerlerinde bulunan bilgisayar klavyeleri, telefon ve diğer cihaz yüzeylerinin dezenfektan maddelerle silinerek gerekli dezenfeksiyonun sağlanmasına,.
10. İş yerlerinde müşterilerin temas ettiği/edeceği çalışma tezgâhı ve ödeme terminalinin (post cihazı vb.) her müşteriden sonra mutlaka temizlenmesine/dezenfekte edilmesine,
11. AVM'lerin ortak kullanıma sunduğu, hasta ve özel gereksinimi olan bireylerimiz tarafından kullanılan tekerlekli sandalye vb. araçların bireysel kullanım sonrası mutlaka usulünce temizlenmesine/dezenfekte edilmesine,
12. AVM içinde bulunan çok sayıda müşteri tarafından kullanılan ATM noktası/alanlara el dezenfektanı konulmasına, müşterilerin ATM'lere temas etmeden el dezenfektanı kullanmaları konusunda ATM noktalarına/alanlarına uyarıcı afişlerin asılmasına ve ATM'lerin yoğun temas edilen yüzeylerinin her saat başı temizlenmesine/dezenfekte edilmesine,

D) AVM'lerde Ortam Havalandırmasına İlişkin Kurallar

1. AVM'lerin havalandırma sistemlerinde kesinlikle iç ortam havasının kullanılmamasına, havalandırma işleminin %100 dış ortam havası ile sağlanmasına,
2. AVM'lerin giriş kapılarında bulunan hava perdelerinin kesinlikle çalıştırılmamasına,
3. Merkezi havalandırma sistemleri dışında klima sistemlerinin kullanılmamasına,
4. Havalandırma işlemi bina kullanımında değilken (gece) dahi sürdürülmesine,
5. Havalandırma sisteminin filtrelerinin kontrolleri ve değişimlerinin düzenli olarak yapılarak, filtre değişimi aerosol oluşturacak işlem kabul edildiğinden bu işlem sırasında AVM personelinin N95/FFP2 maske, eldiven ve yüz siperliği kullanmasına, çıkarılan filtrelerin çift kat poşetlenmek suretiyle atılmasına ve klima santrallerinin normal temizlik periyotlarının kısaltılmasına,

6. Kirli hava çıkışının yapıldığı noktalarda insan geçişinin engellenmesine,

E) AVM'deki İş Yerlerinin Çalışma Kuralları

1. İş yeri girişinde ve kasalarda (ödeme noktalarında) el antiseptiği bulundurularak, doluluk durumu belirli aralıklarla kontrol edilmesine,
2. Bu kararın B bölümünün 2 nci maddesi gereğince; iş yerinde belirlenen sayıda müşteri olması halinde yeni müşteri girişini engellemek üzere giriş kapısının her iki tarafından tutturularak asılabilecek nitelikte basit kırmızı renkli bir kordon/şerit, plastik duba vb. materyallerin iş yerlerinde bulundurulmasının sağlanmasına ya da iş yerlerince bu amaca hizmet edebilecek alternatif bir sistemin kurulmasına,
3. İş yeri dışında bekleyecek müşterilerin, sosyal mesafe kuralını koruması adına aralarında en az 1 metre mesafe olacak şekilde zemin işaretlemesinin yapılmasına,
4. AVM içinde bulunan iş yerleri kendi sektörleri ile ilgili yayımlanan/yayımlanacak kurallara da riayet etmesine,
5. Müşterilere deneme kabini içinde maskelerini çıkarmamaları gerektiği özellikle hatırlatılmasına,
6. Deneme kabinlerinin kullanılmaması esas olup ihtiyaç halinde her müşterinin en fazla 10 dakika deneme kabinini kullanabilmesine ve müşteri çıktıktan sonra kabinin havalandırılmasına, sık kullanılan yüzeylerin uygun şekilde temizlenmesine,
7. Gerekli havalandırmanın sağlanması için ikiden fazla deneme kabini olan iş yerlerinde deneme kabinleri bir dolu bir boş kabin kullanımının sağlayacak şekilde ve dönüşümlü olarak kullanılmasına, (Örneğin; ilk seferde 1,3,5; ikinci seferde 2,4,6 numaralı kabinlerin kullanılması gibi.)
8. *Denenen Ürünlere Ultraviyole Işını Uygulanması* işleminin; Avrupa Hastalık Önleme ve Kontrol Merkezi ile Amerika Birleşik Devletleri Hastalık Kontrol ve Korunma Merkezlerince insan sağlığına zararlı etkileri olması nedeniyle önerilmemesi göz önünde bulundurularak iş yerlerinde **adı geçen işlem kesinlikle uygulanmamasına**,
9. Aynı ürünün farklı kişilere temas etmesine mahal veren deneme amaçlı ürün tanıtımlarının (özellikle makyaj malzemeleri vb.) yapılmamasına, deneme amaçlı ürünlerin doğrudan müşteriler tarafından kullanılmasına izin verilmemesine bu ürünlerin yalnızca çalışanlar vasıtası ile kullanılmasının/denenmesinin (deneme/tester parfüm vb.) sağlanmasına,
10. Kasa önünde sıra beklerken durulması gereken yerlere, aralarında en az 1 metre mesafe olacak şekilde yer işaretlemesinin yapılmasına,
11. Ödemelerde müşteriye kartla temassız ödeme yapabileceği hatırlatılarak mümkün olduğunca nakit ödemeden kaçınılmasına,

F) Çalışanlara Yönelik Önlemler

AVM yönetimi tarafından 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve ilgili mevzuat gereği alınması gereken tedbirlere ilave olarak;

1. AVM yönetimlerince, COVID-19 virüsünün bulaşma şekli, hızı, kronik rahatsızlığı olanlarda hastalığın etkileri gibi Koronavirüs salgının tüm etkileri göz önüne alınarak risk altındaki çalışanların durumu, ilave kullanılacak malzeme, araç, gereç temini ve kullanım şekli ve sistematigi, Koronavirüs tedbir, denetim ve takip sorumluluğundan doğacak idari yapılanma/görevlendirme ihtiyacı vb. hususlara ilişkin; içinde işyeri hekimi, halk sağlığı

- uzmanının da bulunacağı bir komisyon tarafından iş sağlığı ve güvenliği yönünden risk tehdit değerlendirmesinin yapılmasına/yaptırılmasına,
2. Çalışan personelin ihtiyaç duyduğu koruyucu malzemelerin/ekipmanların işyerleri tarafından sağlanmasına,
  3. COVID-19 tanısı alan ya da COVID-19 temaslı olması nedeniyle takibe giren personelin en az 14 gün çalıştırılmamasına,
  4. Çalışan personel içerisinde; ateş, öksürük, burun akıntısı, nefes darlığı vb. hastalık semptomları olanların ivedilikle ilgili sağlık birimlerine yönlendirilmesine,
  5. AVM yönetimlerince, çalışan personelin tamamına COVID-19 virüsünün bulaşma şekli, etkileri, alınması gereken tedbirler, el hijyeni, uygun nitelikte tıbbi maske takılması, maskenin nemlenmesi ya da kirlenmesi halinde değiştirilmesi, yeni maskenin takılması esnasında ise el temizliğine dikkat edilmesi konuları başta olmak üzere gerekli eğitimlerin verilmesine/verdirilmesine,
  6. Personelin dinlenme alanlarında da sosyal mesafenin korunması ve maske takılması kuralına riayet edilmesinin sağlanmasına,
  7. AVM ve iş yerlerinde görev yapan personelin yemekleri kumanya şeklinde dağıtılmasına, kumanya sunumlarının tek kullanımlık malzemelerle (tabak, çatal, kaşık, bardak vb.) yapılmasına,

G) Denetim ve Eğitim Kuralları

1. AVM yönetimlerince, Koronavirüs salgınına karşı alınan tedbirlerine uyulup uyulmadığının takip edilmesine, denetlenmesine ve tespit edilen uygunsuzlukların giderilmesine, bu amaçla her AVM için **Koronavirüs Tedbirleri Sorumlusunun/Sorumlularının** belirlenmesine,
2. Koronavirüs sorumlularının her saat başı iş yerlerinde alınması gereken tedbirler başta olmak üzere alınan/alınacak tedbirleri denetlemesine, aksaklıkları giderilmesine ve varsa alınması gereken ilave tedbirler konusunda AVM yönetimini bilgilendirmesine,
3. Koronavirüs sorumlusu/sorumluları tarafından alınan tedbirlerin (alınan hijyen ve temizlik tedbirlerinin kontrolü başta olmak üzere her tedbir alanına ilişkin günlük denetim çizelgeleri ile) gerektiğinde ibraz edilmek üzere günlük çizelgeler ile kayıt altına alınmasına, AVM’de görevli güvenlik, sağlık ve temizlik personeline değişen/yeni iş tanımları, Koronavirüs kapsamında alınan tedbirler ve yapılması gerekenler hakkında teorik/pratik eğitimlerin verilmesine,
4. Valilikçe, içinde halk sağlığı uzmanı ve makine mühendisinin bulunacağı beş kişilik bir komisyon oluşturulmasına ve bu komisyon tarafından AVM’lerin, Koronavirüs ile mücadele kapsamında belirlenen kurallara riayet edip/etmediklerinin denetlenmesinin (haftada en az bir kez olmak üzere) sağlanmasına,

Yukarıda alınan kararlara uymayanlara;

1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu’nun 282’nci maddesi gereğince idari para cezası uygulanmasına,

5237 sayılı Türk Ceza Kanunu’nun 195’inci maddesi kapsamında gerekli adli işlemlerin başlatılmasına,

Oy birliği ile karar verilmiştir.

KARAR :38
KARAR TARİHİ :11.05.2020

Özdemir ÇAKACAK
Vali

Prof. Dr. Yılmaz BÜYÜKERŞEN
Büyükşehir Belediye Başkanı

Prof. Dr. Uğur BİLGE
İl Sağlık Müdürü

Hikmet ÇELİK
Çevre ve Şehircilik İl Müdürü

Hakan CIRIT
İl Milli Eğitim Müdürü

Dr. Emine SEVER
İl Tarım ve Orman Müdürü

Uzm. Dr. Yaşar BİLDİRİCİ
Eskişehir Şehir Hast. Başhekim

Dr. Abdullah ALAN
Hükümet Tabibi

Dr. Ender KARA
Büyükşehir Belediyesi Tabibi

Op. Dr. Nezih ERDÖL
Serbest Tabip

Ecz. Metin KAMIŞ
Eczacılar Odası Başkanı